

REGION +

lubelskie
Smakuj życie!

Numer 11

Fundusze dla Lubelszczyzny

KOBIETĄ SUKCESU BYĆ

Blisko dwa lata trwał projekt „Start do kobiecego biznesu”. Skończył się, ale tylko teoretycznie. W efekcie powstały firmy, które wciąż prężnie się rozwijają

Głównym celem projektu było zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w województwie lubelskim – opowiada Anna Selwa z firmy Edotur Sp. z o.o. realizującej program. – Udało się to dzięki zaangażowaniu 50 wspaniałych kobiet. O wyborze takiej a nie innej grupy docelowej projektu zadecydowała sytuacja kobiet na rynku pracy. To one stanowią największą grupę długotrwale bezrobotnych w województwie lubelskim. Stanowią też największą grupę osób bez doświadczenia zawodowego. W wyjątkowo trudnej sytuacji zawodowej znajdują się kobiety wchodzące i powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dzieci.

Do programu zaproszono panie powyżej 30. roku życia pozostające bez pracy, z pomysłem na własną firmę. Ponad 28 procent kobiet nie przekroczyło 35. roku życia. Blisko 41 proc. znajdowało się w przedziale wiekowym 36-45 lat, a niemal 17 proc. miało ponad 56 lat.

Panie skorzystały ze wsparcia doradczo-szkoleniowego, które umożliwiło im nie tylko wejście na rynek pracy, ale i założenie własnych firm. – Wśród działalności zakładanych przez panie w naszym projekcie znalazły się m.in.: kancelarie adwokackie, usługi kosmetyczno-fryzjerskie, usługi sprzątające, pielęgnacja terenów

FOT. MACIEJ KACZANOWSKI

zielonych, agroturystyka, wypożyczalnia narzędzi, studio muzyczne, działalność konsultingowa, biura rachunkowe, agencja artystyczna, usługi stolarskie, projektowanie mebli, szkoła językowa, salon sukien ślubnych, usługi dietetyczne – wylicza Selwa. – Dodatkowym efektem projektu było zatrudnienie ośmiu kolejnych osób w powstałych firmach. – Bez tego projektu nigdy nie odważyłabym się na założenie

własnej firmy. Bardzo ważne były oczywiście pieniądze, które dostaliśmy (blisko 24 tys. zł dotacji i 12 tys. wsparcia pomocowego), ale dla mnie równie istotna była wiedza jaką uzyskałam podczas szkoleń oraz poznanie wielu fantastycznych kobiet, z którymi do dziś pozostajemy w kontakcie i wymieniamy się swoimi doświadczeniami – napisała jedna z uczestniczek po zakończeniu projektu.

Kalina Stelmachowicz, magister fizjoterapii z 10 letnim doświadczeniem zawodowym „od zawsze” chciała stworzyć fajne miejsce, gdzie klienci będą obsługiwani kompleksowo.

– Dotychczas w każdym gabinecie zająć można było się tylko jedną rzeczą – opowiada Stelmachowicz. – Sama nie chciałam odsyłać nikogo z kwitkiem. Dlatego znalazłam dietetyka oraz kosmetolog, z którymi współpracujemy,

wspieramy się i podpowiadamy różne rozwiązania. Dzięki temu udało nam się stworzyć fajne miejsce, gdzie pomagamy w zmianie sylwetki, ale i w nabraniu pewności siebie. To metamorfoza całościowa obejmująca m.in. modelowanie sylwetki z fizjoterapią. Poprawiamy stan skóry, pomagamy zgubić zbędne centymetry, ale i prowadzę autorski masaż redukujący napięcia powodujące bóle głowy.

Od początku działalności z usług gabinetu skorzystało ponad 2 tysiące klientów.

– Założenie firmy to był bardzo dobry pomysł – podkreśla Stelmachowicz. – Realizuję się teraz zawodowo. Robię to co chciałam.

Zadowolona jest też Agnieszka Zinkowska, która dzięki „Startowi do kobiecego biznesu” założyła salon sukien ślubnych.

– Dałam się namówić mężowi, który znalazł informacje o tym projekcie – opowiada. – Dofinansowanie pomogło mi kupić wyposażenie salonu, czyli meble, lustra, manekiny oraz wyposażenie pracowni krawieckiej. Firma od razu była strzałem w dziesiątkę. O ogromnym zainteresowaniu najlepiej

**BEZ TEGO
PROJEKTU
NIGDY NIE
ODWAŻYŁABYM
SIĘ NA
ZAŁOŻENIE
WŁASNEJ
FIRMY**

świadczy to, że niedawno otworzyłam drugi salon. Firma prężnie się rozwija, a ja mogę się tylko cieszyć.

AGNIESZKA KASPERSKA

Umowa tortu warta, a wkrótce kolejne okazje do świętowania

„Bajkowy żłobek” to miejsce, w którym już wkrótce czas spędzać będzie 64 najmłodszych mieszkańców Zamościa. Podpisanie umowy na dofinansowanie tego projektu było okazją do świętowania także dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego, ponieważ to trzytyściana umowa zawarta w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020. Wkrótce żłobków może powstać znacznie więcej, bo urzędnicy namawiają do tworzenia kolejnych tego typu placówek.

Czy 3 tysiące podpisanych umów to okazja do świętowania? Zdecydowanie tak.

Poziom realizacji budżetu RPO powoduje, że znaleźliśmy się na siódmym miejscu, wśród 16 województw, pod względem wydatkowania funduszy europejskich. Pamiętajmy, że te pieniądze mają na celu ożywienie regionów Polski, mają wyrównać nasze szanse z regionami starej Unii Europejskiej i dać nowy impuls do rozwoju – podkreśla Jarosław Stawiarski, Marszałek Województwa Lubelskiego.

Wyjątkowym zbiegiem okoliczności jest to, że beneficjentem jubileuszowej umowy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 jest Zamojskie Centrum Eduka-

Pamiętkowe zdjęcie z okazji podpisania umowy. Od lewej Marcin Grabski – Sekretarz Miasta Zamościa, Iwona Nakielska – dyrektor Departamentu Zarządzania RPO, Elżbieta Jedruszczak – Prezes Enigmy, Jarosław Stawiarski – Marszałek Województwa Lubelskiego, Małgorzata Siewierska-Lodowska – dyrektor Departamentu Wdrażania EFS

cji Enigma, które planuje stworzyć w mieście żłobek. Tego typu inwestycje są wyjątkowo cenne. Tworzenie nowych żłobków to jedna z najbardziej potrzebnych na Lubelszczyźnie inicjatyw, do której wykorzystywane są fundusze unijne.

Nasze Stowarzyszenie zajmuje się szeroko pojętą edukacją, kształcimy osoby dorosłe w szkołach policealnych. Niedawno pojawił się również pomysł utworzenia

żłobka. Zapotrzebowanie w Zamościu jest bardzo duże, dlatego zdecydowaliśmy się objąć tym projektem aż 64 dzieci – przynajmniej Elżbieta Jedruszczak, właścicielka Enigmy.

„Bajkowy żłobek” to inwestycja na blisko 1,5 mln zł, a dofinansowanie z UE wynosi ponad 1,42 mln. zł. Pomieszczenia oddane do użytku żłobka zostaną zaadaptowane do opieki nad dziećmi zgodnie z wszelki-

mi obowiązującymi wymogami. Zakupione zostaną meble i zabawki. Zatrudnione będą opiekunki.

Jednym z głównych celów działań 9.4 i 9.7 RPO WL, poświęconych opiece nad dziećmi do lat 3, jest zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi poprzez utworzenie żłobków, klubów dziecięcych, usług dziennych opiekunów oraz usług niani. W konkursach ogłaszanych

w ramach tych działań wniośki o dofinansowanie projektów mogą składać jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych oraz organizacje pozarządowe. Efekty już są. W ramach czterech zrealizowanych już naborów konkursowych wartych łącznie blisko 204 mln zł podpisano 43 umowy. Dzięki temu wsparciem objętych zostanie 38 żłobków i 6 klubów dziecięcych oraz 1 326 osób opiekujących się maluszkami. Utworzonych zostanie 1251 miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.

To nie wszystko. Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego ogłosi następny nabór wniosków na dofinansowanie żłobków i klubów dziecięcych oraz usług dziennych opiekunów. Zarząd Województwa Lubelskiego przeznaczył na ten cel ponad 50 mln zł.

Więcej informacji o naborze zdobyć można w Punkcie Konsultacyjnym DW EFS, w Lublinie, przy ul. Czechowskiej 19. tel. 81 44 16 843 lub 8 000 888 337 – bezpłatna infolinia, email: efs@lubelskie.pl.

Zależy nam na tym, by do roku 2023 powstało ponad 5 tys. miejsc opieki nad maluchami – mówi Małgorzata Siewierska-Lodowska, dyrektor Departamentu Wdrażania EFS. - Chcielibyśmy zwiększyć szanse na utrzymanie pracy ludziom, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi. Szczególnie istotna jest dla nas w tym względzie poprawa aktywności zawodowej kobiet zamierzających wrócić do pracy po przerwie związanej z macierzyństwem.

Konkurs ogłoszony zostanie w ramach działania 9.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego. Projekty składać będzie można od lipca i choć będzie to na kilka tygodni, lepiej nie odkładać ich pisania na ostatnią chwilę, bo pośpiech nie gwarantuje jakości, tak istotnej dla ich dobrej oceny i uzyskania dofinansowania.

Wsparcie z RPO mogą dostać wszystkie gminy w naszym regionie, które złożyły dobre projekty. – dodaje Siewierska-Lodowska.

AGNIESZKA KASPERSKA

Uczyć trzeba się przez całe życie

Szkolenia, kursy zawodowe, egzaminy, studia podyplomowe czy e-learning to tylko niektóre usługi dofinansowywane ze środków unijnych, z których korzystać mogą pracownicy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z Lubelszczyzny. Pracownicy podnoszą kwalifikacje bez konieczności ponoszenia większych kosztów, a ich firmy – zwiększają swoją konkurencyjność na rynku.

Obsługę przedsiębiorstw i ich pracowników w zakresie korzystania z oferty internetowej Bazy Usług Rozwojowych (BUR), zawierającej szkolenia dofinansowane z Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Lubelskiego (RPO), zapewniają trzej operatorzy. (patrz ramka)

Korzystanie z Bazy jest całkowicie bezpłatne – podkreśla Jarosław Stawiarski, Marszałek Województwa Lubelskiego. – Oferty przedstawiać mogą jedynie sprawdzone i akredytowane podmioty, co gwarantuje wysoką jakość szkoleń. Zarówno pracownicy, jak i pracodawcy mogą wyszukać oraz wybrać najlepsze, najbardziej trafne usługi rozwojowe.

W celu skorzystania z Bazy właściciele firm z terenu Lubelszczyzny muszą zarejestrować się na stronie uslugirozwojowe.parp.gov.pl i wybrać profil „Uczestnik in-

W razie jakichkolwiek pytań najlepiej skontaktować się z operatorami. Warto skorzystać jak najszybciej, nie czekając aż zrobią to inni. Pieniądżem jest przecież nie tylko inwestycja w kadry i rozwój firmy, ale – jak zwykle na rynku – również czas. Usługami zarządza dziś trzech operatorów:

● **Instytut Rozwoju i Innowacji Euro-Konsult Sp. z o.o.** – powiaty: puławski, rycki, opolski, lukowski, kraśnicki i janowski – <http://www.euro-konsult.pl>, tel. 516 209 110;

● **Wschodnia Agencja Rozwoju Sp. z o.o.** – miasto Lublin oraz powiaty lubartowski, lubelski, łęczyński i świdnicki – <http://warwschod.pl>, tel. 785 355 302;

● **Stowarzyszenie Rozwoju Aktywności Społecznej „Triada”** – miasta: Biała Podlaska, Chełm, Zamość, oraz powiaty: bialski, radzyński, parczewski, włodawski, chełmski, zamojski, hrubieszowski, biłgorajski, tomaszowski i krasnostawski – <http://triada-chelm.pl>, tel. 82 565 84 45.

dywidualny”. Umożliwi to wyszukiwanie oraz skorzystanie z odpowiednich usług.

Na stronach operatorów pojawiają się informacje o naborach formularzy od przedsiębiorców, którzy chcieliby skorzystać z tej oferty. To oni udzielają unijnego wsparcia na dokształcanie kadr. Otrzymać można do 5 tys. zł na pracownika i do 15 tys. zł rocznie na firmę – mówi marszałek Stawiarski.

Dotacja z RPO pokryje większość kosztów usługi. Jej wysokość uzależniona jest jednak od wielkości firmy. Mikroprzedsiębiorstwa mogą liczyć na 75 proc., małe przedsiębiorstwa na 70 proc., a średnie na 60 proc. dofinansowania. Wyższe limity (do 80 proc.) otrzymają

firmy działające w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa lubelskiego, przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu oraz prowadzący usługi rozwojowe do zdobycia kwalifikacji.

Czy skorzystanie z programu się opłaca?

Zdecydowanie tak – uważa Agnieszka Brania, pracownik działu handlowego jednej z lubelskich firm. – Wzięłam udział w szkoleniu dotyczącym sprzedaży w mediach społecznościowych. To dziedzinę, w której trzeba stać się doskonale, ponieważ internet i funkcjonowanie w nim ulega ciągle zmianom. Trzeba za nimi nadążyć.

AGNIESZKA KASPERSKA

DRUGIE ŻYCIE SENIORA

Starzenie się społeczeństwa to fakt, z którym nikt już nie polemizuje. Na szczęście zjawisko to dostrzegają coraz częściej samorządowcy, którzy robią co w ich mocy, by wspomóc seniorów w jesieni życia. To zadanie szczególnie ważne na wsiach, gdzie ludzie po 60 roku życia coraz częściej mieszkają samotnie

Zmiany demograficzne, poprawa warunków życia, lepsze wyżywienie i szerszy dostęp do usług ochrony zdrowia to tylko niektóre powody, dla których w Polsce zwiększa się liczba osób po 60 roku życia. W 2014 r. mężczyźni żyli nad Wisłą przeciętnie 73,8 lat, natomiast kobiety 81,6 lat. W województwie lubelskim było to odpowiednio - 73 lata oraz 82,2 lata. W porównaniu z rokiem 1990 to o blisko 8 lat więcej w przypadku mężczyzn i ponad 6 w przypadku kobiet. Główny Urząd Statystyczny w prognozie demograficznej zapowiada kolejne wydłużenie życia. W Polsce w 2035 roku odsetek ludności w wieku 60+ ma wynieść 30 proc., a w województwie lubelskim - 24 proc. Do 2060 r. ma wzrosnąć on do 34,5 proc.

Stąd potrzeba stworzenia im form aktywności takich jak uniwersytety III wieku, czy kluby babci i dziadka. W gminie Kodeń postanowiono na kluby seniora. Powstały w trzech największych miejscowościach – w Gminnym Centrum Kultury w Kodniu, Wiejskim Domu Kultury w Zabłociu

i będzie niemal najwyższy w Unii Europejskiej.

Statystyka może tylko cieszyć. Znaleźć można jednak też minusy.

Sytuacja demograficzna powoduje, że osoby starsze coraz częściej zostają na wsi same – zauważa Mariusz Zańko, sekretarz gminy Kodeń. – Młodzi coraz częściej wyjeżdżają do dużych miast lub za granicę. Wioski się wyludniają, a seniorzy coraz częściej czują się samotni.

Stąd potrzeba stworzenia im form aktywności takich jak uniwersytety III wieku, czy kluby babci i dziadka. W gminie Kodeń postanowiono na kluby seniora. Powstały w trzech największych miejscowościach – w Gminnym Centrum Kultury w Kodniu, Wiejskim Domu Kultury w Zabłociu

oraz Świetlicy Wiejskiej w Kostomłotach. – Z projektem startowaliśmy w styczniu, czyli w czasie, gdy na wsiach ludzie siedzą w domu, bo nie ma wiele pracy i obowiązków. Dlatego trochę się obawialiśmy, czy będziemy mieli chętnych. Zainteresowanie przekroczyło jednak nasze możliwości – przyznaje Zańko. – Założyliśmy, że w każdym klubie będzie około 10 seniorów. Już mamy ich 50, a wciąż zgłaszają się następni. Widać zadowolenie. Ostatnio spotkałem na ulicy uczestnika klubu. Powiedział, że w końcu za ciężką pracę dostał nagrodę. Miło to słyszeć.

Seniorzy spotykają się w nieformalnej atmosferze trzy razy w tygodniu. Biorą udział w zajęciach artystycznych łączących muzykę,

oraz Świetlicy Wiejskiej w Kostomłotach.

– Z projektem startowaliśmy w styczniu, czyli w czasie, gdy na wsiach ludzie siedzą w domu, bo nie ma wiele pracy i obowiązków. Dlatego trochę się obawialiśmy, czy będziemy mieli chętnych. Zainteresowanie przekroczyło jednak nasze możliwości – przyznaje Zańko. – Założyliśmy, że w każdym klubie będzie około 10 seniorów. Już mamy ich 50, a wciąż zgłaszają się następni. Widać zadowolenie. Ostatnio spotkałem na ulicy uczestnika klubu. Powiedział, że w końcu za ciężką pracę dostał nagrodę. Miło to słyszeć.

Seniorzy spotykają się w nieformalnej atmosferze trzy razy w tygodniu. Biorą udział w zajęciach artystycznych łączących muzykę,

NIE STARZEJE SIĘ TEN, KTO NIE MA NA TO CZASU

śpiew, taniec, teatr i rękodzieło. Podczas zajęć kulinarnych, czy warsztatów na temat zdrowego odżywiania wspólnie przygotowują posiłki. Na zajęciach ekologiczno-ogrodniczych sadzą rośliny w doniczkach i pielęgnują tereny wokół domów seniora.

– W Zabłociu jedna z seniorerek nie miała już sił gospodarować na swojej działce i udostępniła ją na potrzeby klubu – opowiada sekretarz gminy Kodeń. – Wszyscy seniorzy sadzą tam warzywa. Ale to nie wszystko, bo organizowane są także zajęcia fotograficzne, obsługi smartfonów, sportowe o charakterze profilaktyki zdrowotnej, wyjazdy na basen i do teatru oraz organizacja spotkań okolicznościowych.

Wszystko to było możliwe dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych. Za 700 tys. zł (dofinansowanie to 600 tys. zł) wyposażono miejsca spotkań seniorów. Zainwestowano m.in. w sprzęt AGD, kompletne wyposażenie kuchni, meble, sprzęt muzyczny, nagłośnienie, telewizory, pianino cy-

– To, że kluby powstały to nasza wielka radość – mówi Leon Prokopciuk, jeden z seniorów biorących udział w projekcie. – Dotychczas seniorzy pracowali u nas, doglądali gospodarstwa, a potem siedzieli w domach. Ludzie są coraz starsi, ale i coraz bardziej samotni. Teraz spotykamy się w miłej atmosferze. Aż chce się wstać żeby iść do klubu. – Beniamin Franklin powiedział, że nie starzeje się ten, kto nie ma na to czasu. Robimy wszystko, co w naszej mocy żeby nasi seniorzy nie mieli czasu na starzenie, a może nawet się odmłodziłi – śmieje się Zańko.

AGNIESZKA KASPERSKA

Miliony na rewitalizację obszarów wiejskich

Ponad 142 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego trafi na rozwój infrastruktury obszarów zdegradowanych w małych miastach, a także obszarów wiejskich. Inwestycje poprawią życie mieszkańców

Za unijne pieniądze przebudowane będą liczne budynki, które zyskają nowe funkcje użytkowe, m.in. biblioteki, świetlice wiejskie, domy pracy twórczej, centra aktywności społecznej, centrum hotelowo-konferencyjne.

– Uroczyste wręczenie umów w ramach konkursu z działania 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich nastąpiło 25 marca br. – mówi Jarosław Stawiarski, marszałek województwa.

Łącznie zawarliśmy ich 52, a niektórzy z naszych beneficjentów, tj. gminy Krzywdza, Wilkołaz i Wy-

sokie zrealizują nawet po 2 lub 3 projekty. Dzięki tym projektom uporządkowane i zagospodarowane zostaną także zdegradowane przestrzenie publiczne, takie jak: targowiska, parki, place zabaw. Powstaną strefy bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych

patologiami społecznymi obszarach. Wnioskodawcy ubiegali się też o pieniądze na bardziej „typowe” potrzeby społeczności. – Chodzi przede wszystkim o modernizację m.in.: infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej, elektrycznej, gazowej, telekomu-

nicacyjnej – mówi Anna Brzyska, Dyrektor Departamentu Wdrażania EFR. Marszałek Stawiarski nie ma zaś wątpliwości, że rewitalizacja nie może opierać się wyłącznie na lokalnych samorządach: – Jej skuteczność wymaga aktywności całej lokalnej społecz-

ności oraz działających na danym terenie podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych – mówi. Wszystkie te podmioty mogły samodzielnie lub w partnerstwach ubiegać się o dofinansowanie swoich projektów.

MAGDALENA STALEGA

Dla każdego coś miłego

Zajęcia dla uczniów, wsparcie dla nauczycieli i zakup pomocy dydaktycznych – to elementy wartego ponad 1,75 mln zł projektu „Program rozwoju kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych w Gminie Strzyżewice”. To jeden z pomysłów, który zmienił edukację w sposób całościowy

Projekt w roku szkolnym 2018/2019 realizowany jest w szkołach podstawowych gminy Strzyżewice – w Żabiej Woli, Osmolicach, Strzyżewicach Rechcie, Kielczewicach Górnych i Bystrzycy Starej.

Największą częścią projektu służącą wyrównaniu edukacyjnych szans uczniów w wiejskich szkołach, gdzie problem jest mniejszy dostęp do technologii, był zakup wyposażenia placówek – opowiada Agata Guminiak, koordynator projektu. – Kupiono sprzęt komputerowy, laptopy, tablice interaktywne, pomoce naukowe, mikroskopy, preparaty, mapy, globusy. To rzeczy, które są niezbędne w prowadzeniu efektywnego i ciekawego nauczania.

Projekt objął także uczniów, dla których przygotowano zajęcia skrojone na miarę – mówi Guminiak. – Była więc i możliwość wzięcia udziału w zajęciach rozwijających oraz wyrównawczych. Dzieci kierowane były na nie według opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej lub wychowawcy klasy w porozumie-

Uczennice kl. 7b na zajęciach rozwijających w przyrodzie - fizyka

niu z rodzicami. Zorganizowaliśmy też grupowe zajęcia z doradztwa i orientacji zawodowej, podczas których dzieci mogły zapoznać się z zawodami, ale i poznać własne predyspozycje m.in. podczas wycieczek do zakładów pracy. W zajęciach wzięło udział 540 uczniów.

Postawiono też na szkolenia nauczycieli. Łącznie wzięło w nich udział 96 pedagogów, którzy mogli brać udział w zajęciach z obsługi tablicy interaktywnej, korzystania z zasobów interneto-

wych, włączania e-learningu do nauki, nowoczesnych metod nauczania, nowoczesnych technologii w nauczaniu przedmiotowym, neurodydaktyki w praktyce szkolnej, nauczania programowania oraz pedagogiki specjalnej. Niektórzy nauczyciele brali udział w jednym szkoleniu. Inni kolonjali z kilku potrzebnych im zajęć. Wszyscy zakończą naukę egzaminem online na platformie egzaminacyjnej i otrzymają certyfikaty ukończenia zajęć.

W naszej szkole w projekcie uczestniczyło 195 uczniów: 108 chłopców i 89 dziewczynek – mówi Katarzyna Jarosz, szkolny koordynator projektu w Szkole Podstawowej w Bystrzycy Starej. – Rekrutowani byli uczniowie wymagający wsparcia rozwijający swoje zainteresowania. Pierwsi brali udział w zajęciach z języków obcych, matematyki i psychologiczno-pedagogicznych. Drugi uczęszczali na spotkania z języka angielskiego i szeroko ro-

Uczniowie kl. 7b na zajęciach rozwijających ICT - robotyka

zumianej przyrody, a w niej m.in. fizyki i chemii. Największym zainteresowaniem cieszyły się jednak zajęcia zawodowe, które okazały się niezwykle potrzebne, bo dzieci nie mają pomysłu, co zrobić ze swoją przyszłością, a ich wyobrażenia o wybranym zawodzie często bardzo daleko odbiegają od rzeczywistości. Stąd z radością uczestniczyli w wycieczkach do zakładów pracy np. do apteki i piekarni.

Projekt to także szkolenia dla nauczycieli i zakup

sprzętu, który będzie wykorzystywany w naszej szkole przez najbliższe lata – mówi Jarosz. – Zyskaliśmy bardzo dużo sprzętu audiowizualnego, tablice multimedialne oraz – co cieszy nas najbardziej – przyrządy wykorzystywane do analiz podczas zajęć przyrodniczych, doświadczonych chemicznych i fizycznych oraz pomoce dydaktyczne do nauki matematyki. Dzięki wsparciu kupiliśmy rzeczy, na które nigdy nie mogliśmy sobie pozwolić.

AGNIESZKA KASPIERSKA

DZIECI NIE BĘDĄ SIĘ JUŻ NUDZIĆ W DOMU

Piętnaścioro dzieci, najmłodszych mieszkańców gminy Rachanie przez rok brało udział w całkowicie bezpłatnych zajęciach przedszkolnych. Program realizowany będzie przez kolejne dwa lata, bo liczba maluchów żądnych edukacji stale się zwiększa.

W Zespole Szkół w Michalowie od lat działa przedszkole. Liczba dzieci, które chciałyby do niego uczęszczać jest jednak o wiele większa niż możliwości lokalowe.

Stąd pomysł na „Wesołe przedszkolaki”, czyli program do którego zaprosiliśmy piętnaścioro minimum 2,5 letnich dzieci z naszej gminy – opowiada Stanisław Ważny, dyrektor Zespołu Szkół w Michalowie. – Zapewniliśmy im zajęcia z wychowania przedszkolnego. Oprócz realizacji podstawy programowej organizowane były dodatkowe zajęcia logopedyczne, korekcyjno-konwersacyjne, umuzykalniające i rytmiczne.

Maluchy podzielone na grupy pracowały ze specjalistami rozwijając swoje uzdolnienia i zainteresowania, ko-

rygowały deficyty. Zwłaszcza zajęcia logopedyczne okazały się niezwykle potrzebne.

Podstawa programowa realizowana jest w godzinach 8-13, ale my zapewnialiśmy dzieciom opiekę aż do godz. 15.00 by móc zrealizować zajęcia dodatkowe – dodaje Ważny. – Dzieci otrzymywały też nieod-

płatne wyżywienie. To, że wszystko było bezpłatne było dodatkową zachętą dla tych rodziców, którzy nie mogliby pozwolić sobie na ponoszenie kosztów związanych z pobytami w przedszkolu, czy dowożeniem go do placówki oddalonej od miejsca zamieszkania. Uroczonienie projektu było też niezwykle

ważne ze względu na dużą liczbę dzieci i ograniczenia przy przyjęciach z powodu małej liczby miejsc w aktualnym przedszkolu. Z tego też powodu, żeby przyjąć kolejne dzieci w ramach projektu „Wesołe przedszkolaki”, konieczne było zaadaptowanie dla nich łazienki oraz sali, w której przeby-

wały, jak też zakup sprzętu poczynając od zabawek, poprzez meble, leżaczki, a na pościeli kończąc. W ramach projektu doposażono też zewnętrzny plac zabaw.

Dzieci uczestniczące w projekcie zostały teraz włączone do Przedszkola Samorządowego w Zespole Szkół w Michalowie – dodaje z dumą pan dyrektor. – Będą do niego uczęszczać przez kolejne lata.

Projekt był skrojony na miarę. Mam nadzieję, że w najbliższym czasie organizowanych będzie więcej takich pomysłów, by mogło skorzystać z nich jak najwięcej dzieci – mówi Marta Grzeszczuk, mama jednego z wychowanków „Wesołych przedszkolaków”. Marcel uczył się i bawił w doskonale doposażonej sali. Brał udział w różnorodnych zajęciach. Była to i rytmika i język angielski i logopedia, co wpłynęło na jego rozwój pod każdym względem. Co niezwykle ważne, na jednego opiekuna przypadała bardzo mała liczba dzieci, co sprawiło, że maluchy były pod doskonałą opieką.

AGNIESZKA KASPIERSKA

Skorzystają szkoły

Po sukcesie ubiegłorocznego programu dotyczącego wsparcia uczniów szkół w gminie Wólka rusza następna edycja projektu, na który czekają kolejne placówki oświatowe

Wartym blisko 1,75 mln. zł projekcie „Akademia kluczowych kompetencji” brali udział uczniowie i nauczyciele ze Szkoły Podstawowej w Świdniku Małym, Szkoły Podstawowej w Łuszczowie oraz Szkoły Podstawowej w Pliszczynie.

W ramach projektu przeprowadzono zajęcia z przedmiotów matematyczno - przyrodniczych, językowych, komputerowych studia podplomowe z zakresu terapii i diagnozy pedagogicznej oraz indywidualizacji nauczania – relacjonuje Beata Możdżeń, koordynator projektu, który objął też nauczycieli. Wzięli oni udział w szkoleniach z zakresu pracy z uczniem o orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym z wykorzystaniem elementów metody M. Montessori oraz szkolenie z zakresu nowych technologii ICT w edukacji szkolnej.

Zyskali także uczniowie, którzy dopiero rozpoczynają naukę, bo w ramach

„Akademii kluczowych możliwości” wyposażona została pracownia przyrodnicza i można w niej już bezpiecznie prowadzić eksperymenty. Szkoła kupiła też klocki Lego.

Efekty projektu zachęciły gminę do złożenia wniosku o kolejne środki i w kwietniu rozpoczęła się realizacja drugiego. Tym razem jego wartość to ponad 760 tys. zł, a realizowany będzie w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Sobianowicach oraz w Zespole Publicznych Jednostek Oświatowych w Turce.

W ramach zadań w każdej ze szkół objętych projektem utworzone zostaną pracownie przyrodnicze oraz innowacyjne pracownie informatyczne. Przeprowadzone zostaną zajęcia z przedmiotów matematyczno - przyrodniczych, języka angielskiego i informatyki – wylicza Możdżeń. - Z projektu skorzystają również nauczyciele, dla których zorganizowane zostaną studia podyplomowe oraz szkolenia podnoszące kwalifikacje.

AGNIESZKA KASPIERSKA

Dzieci będą zdrowo rosły

Otyłe dzieci to otyli i chorzy dorośli. Instytut Żywności i Żywienia opublikował dane, z których wynika, że 25 proc. dzieci w wieku szkolnym na Lubelszczyźnie waży więcej niż sugerowane normy. Gorzej jest tylko w woj. mazowieckim (32 proc.) i łódzkim (29 proc.). Problem jest poważny

Jeszcze gorsza wizja wynika z badań przeprowadzonych przez Fundację Medicover we współpracy z gminami naszego województwa. W gminie Jastków i Wólka blisko 30 proc. przebadanych uczniów klas czwartych ma nadwagę lub otyłość. Do tego dochodzi dostateczna, słaba i bardzo słaba wydolność fizyczna. To problem aż ok. 70 proc. czwartoklasistów. Podobnie jest w Lublinie. Prawie co czwarty trzynastolatek zmagają się tam z nadwagą i otyłością, a blisko 90 proc. uczniów ma problem z wejściem bez zadyszki na 4. piętro. Tymczasem według badań nawet 80 proc. młodzieży z nadwagą i otyłością stwierdzoną w okresie dojrzewania staje się otyłymi dorosłymi. Wiąże się to z problemami zdrowotnymi i niską samoocena.

W szkołach podstawowych na całej Lubelszczyźnie przez dwa lata realizowany jest dofinansowany ze środków unijnych projekt „Profilaktyka nadwagi i otyłości”.

Udział w nim pomaga zwiększyć świadomość wśród dzieci jak zapobiegać nadwadze i otyłości nabytą – mówi Justyna Syroka, koordynator projektu realizowanego przez Stowarzyszenie „Klub XXI wieku” - Łącznie weźmie w nim udział 6 tys. dzieci z klas IV – VI szkół podstawowych z całej Lubelszczyzny.

Wszyscy zostaną przebadani. Badanie pielęgniarzki obejmuje sprawdzenie, czy dzieci mają właściwą wagę dla ich wieku i wzrostu. Wezmą też udział w ankiecie doty-

czącej ich nawyków żywieniowych i ruchowych.

Wszyscy uczestnicy projektu wezmą udział w zajęciach z edukacji zdrowotnej i dietytyki, zajęć z psychologiem oraz praktycznych rozwijających aktywność ruchową. Podczas ostatnich zajęć, każde dziecko uczestniczące w projekcie, otrzymuje zestaw do samodzielnego wykonywania ćwiczeń, tj. matę do ćwiczeń, skakanke, piłkę gimnastyczną – mówi Syroka.

– Dzieci, które znajdują się w grupie ryzyka wezmą udział wraz ze swoimi rodzicami w indywidualnych spotkaniach ze specjalista-

ze sobą nadwaga i otyłość. Zwiększa też wiedzę i świadomość dzieci o tym, jak zapobiegać tym problemom.

Nawyki żywieniowe to nieregularność, przejadanie się, podjadanie, jedzenie w pośpiechu, jedzenie przed snem – czytamy w ulotce rozprawianej między uczestnikami projektu. – Ruch, wysiłek fizyczny powodują korzystne zmiany wewnątrz poszczególnych układów człowieka m.in. wzrastanie kości u dzieci i młodzieży, zwiększenie hemoglobiny, zwiększenie pojemności życiowej płuc oraz poprawę systemu obronnego i wzrost odporności na zachorowania.

W mojej klasie jest kilka osób, które mają chyba trochę za dużo kilogramów. Ja też mógłbym schudnąć. Nie wiem dlaczego mam większy brzuch skoro bardzo dużo czasu spędzam na dworze. W lecie gram w piłkę nożną i jeżdżę na hulajnodze i deskorolce, a w zimie chodzę na łyżwy – opowiada Kuba, uczeń jednej z lubelskich podstawówek, który bierze udział w programie. – Cieszę się, że będę miał spotkania na których dowiem się, co robię nie tak, że te kilogramy tak mnie lubią. Chciałbym schudnąć, bo wtedy lepiej bym wyglądał i mieściłbym się we wszystkie spodnie.

– Ja na pewno wasnie tyle ile powinienam, ale moja starsza siostra ma nadwagę i chodzi do lekarza. Nie chciałabym wyglądać tak jak ona dlatego chętnie będę ćwiczyć na rzeczach, które dostanę z programu. Szczególnie piłka bardzo mi się podoba – cieszy się Oliwka.

AGNIESZKA KASPERKA

NIEREGULARNOŚĆ, PRZEJADANIE, PODJADANIE, JEDZENIE W POŚPIECHU, JEDZENIE PRZED SNEM

to niekorzystne nawyki żywieniowe – Instytut Żywności i Żywienia

mi. Określone zostaną najlepsze dla nich sposoby odżywiania oraz ćwiczenia dostosowane do ich możliwości.

Syroka podkreśla, że projekty takie jak ten są niezwykle ważne, bo udział w nim zwiększa świadomość w zakresie ryzyka które niesie

PODNIĘĆ SWOJE KWALIFIKACJE DZIĘKI FUNDUSZOM MOŻESZ ZROBIĆ TO ZA DARMO

Skorzystaj z Bazy Usług Rozwojowych.

Znajdź w niej przydatne szkolenia, doradztwo czy kursy zawodowe i przekonaj swego szefa, że twoje nowe umiejętności przyczynią się do rozwoju firmy.

Szkolenia znajdziesz tutaj: <http://uslugirozwojowe.parp.gov.pl/> - BAZA

Unijne dofinansowanie to
5 tys. zł na osobę
15 tys. zł na firmę

Branżowo znaczy modnie

Do niedawna szkolnictwo zawodowe nie cieszyło się zbyt dużą popularnością. Uczniowie zachęcani przez rodziców wybierali naukę w liceach ogólnokształcących, a potem studia. Szybko okazało się, że taka ścieżka edukacji nie każdemu jest potrzebna, bo posiadane uzdolnienia zawodowe sprawiają, że lepszym wyborem są szkoły innego typu.

Ponadto szkolnictwo zawodowe było dla młodzieży nieatrakcyjne, ponieważ stopa bezrobocia wśród uczniów kończących zasadnicze szkoły zawodowe wynosiła ponad 40 procent. Odpowiedzią było zastąpienie szkół zawodowych szkołami branżowymi oraz zmiana sposobu kształcenia, by ich absolwenci posiadali kwalifikacje odpowiadające potrzebom współczesnego rynku pracy. Ich kształcenie uwzględniać ma teraz treści dotyczące zarówno nowoczesnych technologii, jak i kompetencje personalne i społeczne. Absolwenci szkół zawodowych muszą mieć dostęp do różnorodnych ścieżek umożliwiających podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz poziomu wykształcenia.

Wychodząc naprzeciw powstającej modzie na naukę w technikumach i szkołach branżowych w Zespole Szkół w Trawnkach prowadzono przez ponad rok projekt podnoszący jakość kształcenia zawodowego. Wzięło w nim udział 55 uczniów i 9 nauczycieli.

– W tym czasie wzbogaciłmy ofertę edukacyjną Zespołu Szkół realizując certyfikowane szkolenia i dodatkowe

zajęcia specjalistyczne umożliwiające uczniom uzyskiwanie dodatkowej wiedzy i umiejętności zawodowych. Była to m.in. obsługa wózków jezdniowych podnośnikowych, obsługa kas fiskalnych, kurs barmański, spawacza, kurs prawa jazdy kat. B. Dwa ostatnie szkolenia cieszyły się największym zainteresowaniem – zauważa Agnieszka Sewruk, koordynator projektu. – Stworzono też wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy.

Dlatego ośmiu uczniów technikum z kierunku technik górnictwa podziemnego odbyło miesieczny staż wakacyjny w Zakładzie Cementowni Rejowiec. Zarówno uczniowie jak i nauczyciele podnosili kompetencje cyfrowe uczestnicząc w certyfikowanym szkoleniu z inżynierii projektowania komputerowego 2D i 3D. Uczniowie uczestniczyli też w dodatkowych zajęciach przygotowujących ich stricte do egzaminów zawodowych. W ramach projektu doposażono w różnorodny sprzęt pracownie zawodowe, w tym gastronomiczno – usługową i mechaniczno – górnictwa.

– Projekt był ważny dla naszych uczniów, bo pokazał im, że szkoła to nie tylko nauka czystej teorii, ale że można wykorzystać ten czas aby zdobyć nowe umiejętności praktyczne – mówi Sewruk. – Nic dziwnego, że projekt cieszył się popularnością wśród młodzieży, która nadal pyta, czy będzie on realizowany jeszcze raz. Oczywiście będziemy się o to starać.

AGNIESZKA KASPERKA

WŁASNY BIZNES – MARZENIE ŁATWE DO SPEŁNIENIA

Chciałbyś założyć własną firmę, ale nie wiesz od czego zacząć lub nie masz wystarczających na ten cel pieniędzy? Boisz się, że start może być trudny i przepadłaby się dodatkowa pomoc? W rozwiązaniu tych problemów pomóc może Regionalny Program Operacyjny.

W ciągu kilku ostatnich lat przekonało się o tym 4,4 tys. osób. Na rozruch własnej działalności dostać można nawet ponad 50 tys. zł.

– Rozwój przedsiębiorczości to kolejna z ważnych inwestycji w rozwój naszego regionu – mówi Jarosław Stawiarski, Marszałek Województwa Lubelskiego. – Wciąż powstają nowe przedsiębiorstwa, a z nimi nowe miejsca pracy. Firma Wedel też zaczęła

jako mała, rodzinna firma, której marka znana jest obecnie także szeroko poza Polską. Mamy nadzieję, że dzięki naszemu wsparciu pojawi się ich jeszcze więcej.

Do tej pory dofinansowanie na własną działalność gospodarczą z RPO dostało 4,4 tys. mieszkańców Lubelszczyzny. Za cztery lata ma być ich blisko 7 tys.

Wszystkim zakładającym własny biznes z pomocą pieniędzy unijnych oferowane jest wsparcie szkoleniowe, dotyczące m.in. napisania dobrego biznesplanu i prowadzenia rachunkowości. Poza tym dostać można też bezzwrotną dotację i wsparcie pomostowe, przysługujące w pierwszym roku prowadzenia działalności. Niedługo

powinniśmy poznać kolejnych beneficjentów wyłonionych w konkursie ogłoszonym w zeszłym roku w ramach działania 9.3 Wsparcie przedsiębiorczości, na który spłynęło blisko 230 wniosków o dofinansowanie. Zainteresowanie – jak zwykle – było ogromne.

– To te podmioty zrekrutują i przeszkolą ludzi chcących otworzyć własne firmy, a potem przyznają im potrzebne na ten cel pieniądze. Wszystkich zainteresowanych otwarciem własnej działalności zachęcam do skorzystania z naszej oferty. Wspólnie możemy lepiej rozwinąć nasz region – podkreśla marszałek Stawiarski.

ADAM PIEJKO

KONKURSY

Działanie i realizująca instytucja	Termin ogłoszenia/naboru	Na co?
3.9 Udział w targach i misjach - LAWP	maj/czerwiec	Projekty polegające na udziale przedsiębiorstw z sektora MŚP w targach, wystawach, misjach gospodarczych (w tym zagranicznych) wynikających ze strategii/planów rozwoju danego podmiotu.
10.3 Programy polityki zdrowotnej – DW EFS	maj/czerwiec	Opracowanie i realizacja regionalnych programów zdrowotnych: a) regionalne programy zdrowotne (w tym tworzone i realizowane we współpracy z pracodawcą) obejmujące także działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne.
9.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego – DW EFS	czerwiec/ lipiec	Przedsięwzięcia zwiększające dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie: a) żłobków, b) klubów dziecięcych, c) usług dziennych opiekunów.
1.1 Regionalna infrastruktura badawcza – rozwojowa – DW EFRR	lipiec /sierpień	Wsparcie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych prowadzących działalność gospodarczą, w tym zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do świadczenia usług badawczo-rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw. Możliwość współfinansowania infrastruktury B+R musi być powiązana z mechanizmem skutecznej komercjalizacji. Dodatkowo dofinansowany projekt musi być realizowany na terenie województwa lubelskiego. Zakresem wsparcia nie będą objęte konkretne badania celowe.
1.2 Badania celowe - LAWP	lipiec /sierpień	Projekty polegające na opracowaniu nowych produktów/usług, procesów lub też wprowadzeniu znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów. Wspieraniem zostaną objęte koszty przeprowadzenia badań przemysłowych oraz eksperymentalnych prac rozwojowych, w tym m.in. koszty: aparatury, sprzętu, budynków i gruntów (w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu); koszty personelu zaangażowanego w projekt; koszty badań; wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz, analiz, usług doradczych świadczonych wyłącznie na potrzeby projektu.
4.1 Wsparcie wykorzystania OZE - EFRR	lipiec /sierpień	1. Budowa i przebudowa instalacji służącej do produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. 2. Budowa i modernizacja dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych w pełni dedykowanych przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych energii z OZE, w tym budowa przyłączy dedykowanych planowanemu do przyłączenia nowym jednostkom wytwarzania energii z OZE (w ramach budowy i modernizacji sieci). 3. Budowa lokalnych, małych źródeł energii produkujących zarówno energię elektryczną, jak i ciepło z OZE na potrzeby lokalne, niewymagające przesyłania jej na duże odległości. 4. Poprawa sprawności wytwarzania ciepła poprzez zmianę źródeł ciepła na jednostki wysokosprawnej kogeneracji z OZE dzięki budowie nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji z OZE lub przebudowie istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację z OZE (kogeneracja rozproszona oparta na zidentyfikowanych lokalnych zasobach).

Kto może starać się o dotację na własny biznes?

- osoby fizyczne w wieku 30 lat i więcej z terenu woj. lubelskiego, pozostające bez pracy (ale uwaga! wyłączone są osoby, które w ciągu 12 miesięcy poprzedzających przystąpienie do projektu zarejestrowane były jako przedsiębiorcy w KRS, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzący działalność na podstawie odrębnych przepisów m.in. adwokacką, komorniczą lub oświatową)
- osoby bezrobotne, bierne zawodowo, zwłaszcza w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.: po 50 roku życia, kobiety, osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotni oraz osoby z niskimi kwalifikacjami,
- mężczyźni w wieku 30 – 49 lat,
- imiigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia) oraz reemigranci,
- osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
- osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujące w ramach umów cywilnoprawnych, których miesięczne zarobki nie przekraczają wysokości minimalnego wynagrodzenia w miesiącu poprzedzającym dzień przystąpienia do projektu.

Więcej informacji znaleźć można na stronie rpo.lubelskie.pl w zakładce nabory/konkursy, działanie 9.3 RPO WL. Skorzystać można również z pomocy **Punktu Kontaktowego Departamentu Wdrażania EFS, tel. (81) 44 16 843, email: efs@lubelskie.pl, Darmowa infolinia – 800 888 337.**

WYDAWCA:

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
ul. Artura Grottgera 4,
20-029 Lublin
tel. (81) 4416850,
www.rpo.lubelskie.pl
e-mail: dfs@lubelskie.pl

DOKĄD PO INFORMACJE:

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Lublinie
ul. Stefczyka 3b, pok. 0.18
20-151 Lublin
tel. (81) 44-16-864/-865/-547
Bezpłatna infolinia: 800 175 151
e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl

Departament Wdrażania EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego
ul. Czechowska 19
pok. nr 1, 20-072 Lublin
tel. (81) 44-16-843
Bezpłatna infolinia: 800 888 337
e-mail: efs@lubelskie.pl

Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego
ul. Stefczyka 3b
20-151 Lublin
tel. (81) 44-16-575
e-mail: deffr@lubelskie.pl

Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
ul. Wojciechowska 9a
20-704 Lublin
tel. (81) 46-23-831/812
e-mail: lawp@lubelskie.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
ul. Obywatelska 4, pok. 330
20-092 Lublin
tel. (81) 4635363 lub 605903491
e-mail: punkt.konsultacyjny@wup.lublin.pl

Wszystkie Instytucje pracują od poniedziałku do piątku w godz. 7:30 – 15:30,
Główny Punkt Informacyjny FE w pon. pracuje zaś w godz. 7:30 – 18:00.

MIASTO PIĘKNE NA LATO

Roztocze, Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie, Kozłówka, okolice Kazimierza nad Wisłą – to miejsca, turystyczne najbliższe mieszkańcom Lubelszczyzny.

Stolica regionu wpędza w zachwyt każdego turystę

Lublin to miasto, o którym mieszkańcy nie myślą jako o atrakcji turystycznej. Zaś goście z innych części kraju i zza granicy postrzegają je inaczej. Każdego roku przyjeżdża tu ponad milion turystów. To najczęściej mieszkańcy Mazowsza, Małopolski i Podkarpacia, a zza granicy: Anglii, Ukrainy, Włoch, Norwegii i z Izraela. Może warto przyjrzeć się mu z innej perspektywy?

- Warto spacerować po Starym Mieście. Bardzo często chodzę uliczką Ku Farze bo to najbardziej malownicze i nastrojowe miejsce. Potem zaglądając w piękne podwóreczka spacerować przez Bramę Rybną wychodząc na Rynek z Trybunałem – zachęca Beata Cioczek, przewodniczka po Lublinie z czterdziestoletnim stażem. – Cudowne są też nocne spacerunki po mieście. Lublin nocą jest piękny.

Uroczę jest również centrum rozwijane za pomocą funduszy unijnych. Przez jednych krytykowany za brak zieleni, przez innych uwielbiany za rozmach przedsięwzięcia, Plac Litewski kusi pokazami multimedialnymi. Kilka razy w miesiącu wiosną i latem można podziwiać wykonane z rozmachem inscenizacje nawiązujące do historii miasta. W tym roku furorę robią: „Unia narodów” i „Anioły Lubelskie” oraz „Historia Placu Litewskiego na wesoło”. Dokładny harmonogram pokazów multimedialnych znaleźć można na stronie <http://fontana-multimedialna.pl/lublin/>

Noc Kultury, Wschód Kultury-Inne Brzmienia, Jarmark Jagielloński a przede wszystkim Carnaval Sztukmistrzów to kluczowe imprezy, które przyciągają tłumy turystów do Lublina. W czasie Carnawalu Sztukmistrzów można zobaczyć szalone widowiska z pogranicza teatru i nowego cyrku. Do miasta zawitają artyści uliczni i mistrzowie sztuki cyrkowej z całego świata. Nie zabraknie klaunady, akrobatyki i buskingu. Dodatkowo w ramach wydarzenia odbywać będzie się także Urban Highline – najstarszy i wciąż największy na świecie festiwal chodzenia po taśmach.

AGNIESZKA KASPERSKA

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

